

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE
NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Slavonski Brod, listopad 2017.

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	6
Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem	8
Evidencije o naplati prihoda	16
Organizacija i kontrola naplate prihoda	21
Utrošak prihoda	26
Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju	33
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	36
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	39

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

KLASA: 041-01/16-10/65
URBROJ: 613-14-17-92

Slavonski Brod, 24. listopada 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE
NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Brodsko-posavske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 8. prosinca 2016. do 24. listopada 2017.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: poljoprivredno zemljište u vlasništvu države) na području Brodsko-posavske županije od 2014. do 2016. Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Brodsko-posavske županije u vezi sa sudjelovanjem u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, naplatom i vođenjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, suradnjom s Agencijom za poljoprivredno zemljište (dalje u tekstu: Agencija) u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda, utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene i održavanjem poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Brodsko-posavske županije, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti sudjelovanje jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način
- provjeriti vođenje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup
- provjeriti suradnju jedinica lokalne samouprave i Agencije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- provjeriti efikasnost organizacije naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- provjeriti utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene
- provjeriti održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi kojima je uređeno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, financijski izvještaji jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izvješća o ranije obavljenim financijskim revizijama te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju raspolaganje poljoprivrednim zemljištem te naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika i provjerena dokumentacija (poslovne knjige, odluke, planovi i druga dokumentacija) u vezi s naplatom i utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena su obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s naplatom i utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Brodsko-posavske županije utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Brodsko-posavske županije nadležnih za učinkovito gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Sudjeluju li jedinice lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način?
- Vode li se evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup?
- Je li efikasna organizacija naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem?
- Jesu li prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošeni za propisane namjene?
- Održava li se poljoprivredno zemljište pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju?

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Brodsko-posavske županije ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su jedinice lokalne samouprave sudjelovale u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ako su ustrojene odgovarajuće evidencije o naplati prihoda i evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, ako je efikasna naplata i organizacija naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ako su prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošeni za propisane namjene te ako se poljoprivredno zemljište održava pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Brodsko-posavske županije ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Brodsko-posavske županije ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod sudjelovanja jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ustrojavanja evidencija o naplati prihoda i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnosti naplate i organizacije naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Brodsko-posavske županije ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su utvrđene značajne nepravilnosti i nedostaci te su potrebna znatna poboljšanja kod sudjelovanja jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ustrojavanju evidencija o naplati prihoda i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnosti naplate i organizacije naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Brodsko-posavske županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem	- o jedinica lokalne samouprave imenovala je predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake - o jedinica lokalne samouprave dostavila je Agenciji zahtjev za raspisivanje javnog poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake - o predstavnici jedinica lokalne samouprave sudjelovali su u radu povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake - o jedinica lokalne samouprave izdavala je potvrde o korištenju poljoprivrednog zemljišta radi davanja u privremeni zakup - o jedinica lokalne samouprave pripremala je i dostavljala Agenciji dokumentaciju za zamjenu poljoprivrednog zemljišta - o davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka obavljeno je pravodobno - o sve parcele poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području jedinice lokalne samouprave su na temelju važećih ugovora dane u zakup
Evidencije o naplati prihoda te evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup odnosno dugogodišnji zakup	- o jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem - o evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem daju potpune i točne podatke o stanju i kretanju potraživanja te rokovima dospelosti potraživanja - o godišnjim popisom imovine i obveza obuhvaćena su potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem - o jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju (bazu podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup - o jedinice lokalne samouprave dostavile su Agenciji tražene podatke i informacije vezane za preuzimanje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem od strane Agencije - o uspostavljena je odgovarajuća suradnja s Agencijom pri preuzimanju evidencija o naplati i naplati potraživanja
Organizacija naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	- o jedinica lokalne samouprave je donijela procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima je obuhvaćena naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem - o jedinica lokalne samouprave je imenovala odnosno odredila osobe za naplatu i kontrolu naplate prihoda - o poduzimane su sve raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem - o poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem su efikasne

Utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je donijela godišnji plan korištenja prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem troši za propisane namjene ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavila je ministarstvu nadležnom za poljoprivredu godišnja izvješća o korištenju prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vodi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem kroz duže vremensko razdoblje
Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju	○ jedinica lokalne samouprave propisala je potrebne agrotehničke mjere ○ jedinica lokalne samouprave propisala je mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ jedinica lokalne samouprave dostavila je nadležnim tijelima godišnja izvješća o primjeni propisanih agrotehničkih mjera ○ jedinica lokalne samouprave dostavila je nadležnim tijelima godišnja izvješća o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ jedinica lokalne samouprave ima poljoprivrednog redara ○ poljoprivredni redari nadziru provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ poljoprivredni redari o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama izvještavaju poljoprivrednu inspekciju

GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Poljoprivredno zemljište je prema odredbama članka 52. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14) dobro od interesa za Republiku Hrvatsku koje uživa osobitu zaštitu. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 39/13 i 48/15), poljoprivrednim zemljištem smatraju se poljoprivredne površine i to: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare kao i drugo zemljište koje se uz gospodarski opravdane troškove može privesti poljoprivrednoj proizvodnji. Poljoprivrednim zemljištem smatra se i neobraslo šumsko zemljište i zemljište obraslo početnim ili degradacijskim razvojnim stadijima šumskih sastojina (makija, garig, šikare, šibljaci i drugo), a pogodno je za poljoprivrednu proizvodnju, također se smatra poljoprivrednim zemljištem. Nositelji prava vlasništva na poljoprivrednom zemljištu ne mogu biti strane pravne i fizičke osobe, osim ako međunarodnim ugovorom i posebnim propisom nije drugačije određeno. Iznimno, strane pravne i fizičke osobe mogu stjecati pravo vlasništva na poljoprivrednom zemljištu nasljeđivanjem.

U tablici broj 1 daju se podaci o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i drugih fizičkih i pravnih osoba te broju registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 1

Podaci o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i drugih fizičkih i pravnih osoba te broju registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u ha	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu drugih fizičkih i pravnih osoba u ha	Broj registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom
	1	2	3	4
1.	Grad Nova Gradiška	-	-	383
2.	Grad Slavonski Brod	124,27	645,98	7
3.	Općina Bebrina	2 639,87	3 586,63	360
4.	Općina Brodski Stupnik	1 139,50	1 609,20	69
5.	Općina Bukovlje	407,18	807,26	38
6.	Općina Cernik	1 305,48	97,39	262
7.	Općina Davor	1 397,76	1 460,74	215
8.	Općina Donji Andrijevci	2 568,22	1 224,61	191
9.	Općina Dragalić	1 663,00	1 998,00	118
10.	Općina Garčin	1 683,17	2 798,99	323
11.	Općina Gornja Vrba	765,00	736,40	54
12.	Općina Gornji Bogičevci	566,00	1 060,39	107
13.	Općina Gundinci	556,89	3 110,81	205
14.	Općina Klakar	2 249,82	1 547,58	246
15.	Općina Nova Kapela	1 329,84	3 455,00	455
16.	Općina Okučani	1 847,78	3 406,68	51
17.	Općina Oprisavci	1 322,87	4 244,13	328
18.	Općina Oriovac	2 457,56	3 976,94	417
19.	Općina Podcrkavlje	855,60	2 707,00	280
20.	Općina Rešetari	1 080,51	109,21	253
21.	Općina Sibinj	2 396,00	2 733,00	338
22.	Općina Sikirevci	366,45	151,56	240
23.	Općina Slavonski Šamac	66,56	1 098,71	139
24.	Općina Stara Gradiška	694,00	2 435,11	127
25.	Općina Staro Petrovo Selo	3 606,33	5 603,42	535
26.	Općina Velika Kopanica	2 414,84	4 359,02	260
27.	Općina Vrbje	2 166,24	2 390,76	219
28.	Općina Vrpolje	1 866,01	2 201,72	267
	Ukupno	39 536,75	59 556,24	6 487

Izvor podataka: jedinica lokalne samouprave

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, na koncu 2016. ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na području Brodsko-posavske županije iznosi 99 092,99 ha, od čega se na površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države odnosi 39 536,75 ha ili 39,9 %, a na površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu pravnih ili fizičkih osoba 59 556,24 ha ili 60,1 %. Grad Nova Gradiška nema podataka o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i pravnih ili fizičkih osoba.

Na koncu 2016. u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije bilo je 6 487 registriranih fizičkih ili pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom.

Raspologanje poljoprivrednim zemljištem

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 39/11 i 63/11), koji je bio na snazi do travnja 2013., poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države raspolagalo se na temelju Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države kojeg su jedinice lokalne samouprave donosile za svoje područje, uz suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu, odnosno od lipnja 2011., uz suglasnost Agencije.

U Programima je utvrđeno poljoprivredno zemljište u vlasništvu države i određene su površine za prodaju, zakup, dugogodišnji zakup, dugogodišnji zakup za ribnjake, za povrat imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, za zakup zajedničkih pašnjaka i površine za druge namjene. Jedinice lokalne samouprave su raspisivale javne natječaje i zaključivale ugovore za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a na prijedloge ugovora suglasnost su davala županijska državna odvjetništva. Ugovore o dugogodišnjem zakupu (koncesiji) poljoprivrednog zemljišta i dugogodišnjem zakupu za ribnjake zaključivao je ministar nadležan za poljoprivredu, a ugovore za zakup zajedničkih pašnjaka ravnatelj Agencije.

Donošenjem novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013., poslove raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države preuzela je Agencija. Prema navedenom Zakonu, Agencija obavlja poslove zaštite, korištenja, raspolaganja, prometa i okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države predstavlja: zakup i zakup za ribnjake, zakup zajedničkih pašnjaka, privremeno raspolaganje, zamjenu, prodaju izravnom pogodbom, davanje na korištenje bez javnog poziva, razvrnuće suvlasničke zajednice te osnivanje prava građenja i prava služnosti. U zakup za poljoprivredne namjene se pod određenim uvjetima može dati i neizgrađeno građevinsko zemljište u vlasništvu države koje je po uporabnom svojstvu poljoprivredno zemljište.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje se u zakup i zakup za ribnjake putem javnog poziva na 50 godina. Odluku o dodjeli zakupa donosi Agencija na prijedlog Povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, kojeg čine tri predstavnika Agencije i dva predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području zemljište nalazi, od kojih jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno gradska skupština Grada Zagreba, a drugog predstavnika izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave. Odluku o dodjeli zakupa za ribnjake donosi Agencija na prijedlog Povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države za ribnjake, kojeg čine dva predstavnika Agencije, dva predstavnika lokalne jedinice na čijem se području nalazi pretežiti dio ribnjaka, od kojih jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno gradska skupština Grada Zagreba, a drugog predstavnika izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave i jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poljoprivredu.

Jedinice lokalne samouprave dostavljaju Agenciji zahtjev za raspisivanje javnog poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake.

Zahtjev za prikupljanje dokumentacije za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake jedinici lokalne samouprave može podnijeti zainteresirana fizička ili pravna osoba, a ako jedinica lokalne samouprave u roku 30 dana ne postupi u skladu sa zahtjevom, navedenu dokumentaciju prikuplja zainteresirana fizička ili pravna osoba, koju zajedno sa zahtjevom za raspisivanje poziva dostavlja Agenciji. Na temelju odluke o izboru najpovoljnije ponude po pozivu za zakup i zakup za ribnjake, ravnatelj Agencije u ime Republike Hrvatske i podnositelj ponude zaključuju ugovor o zakupu i zakupu za ribnjake u pisanom obliku. Zakupnina i zakup za ribnjake plaćaju se godišnje. Za prvu godinu zakupa plaćaju se u roku 15 dana od dana uvođenja u posjed u visini razmjernoj razdoblju koje je preostalo do isteka godine, a za svaku sljedeću godinu do kraja lipnja tekuće godine.

Zajednički pašnjak je proizvodno-tehnološka cjelina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje je u naravi pašnjak, livada, sjenokoša i neplodno zemljište namijenjeno zajedničkoj ispaši stoke i peradi. Zajednički pašnjak daje se u zakup fizičkoj ili pravnoj osobi putem javnog poziva na pet godina. Odluku o dodjeli zakupa zajedničkog pašnjaka donosi Agencija, a ugovor o zakupu zajedničkog pašnjaka zaključuju ravnatelj Agencije i podnositelj ponude.

Za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države koje je pogodno za poljoprivrednu proizvodnju, a za koje nisu zaključeni ugovori o zakupu, Agencija može zaključiti ugovor o privremenom korištenju s fizičkim ili pravnim osobama na njihov zahtjev i to s dosadašnjim posjednicima kojima su istekli ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i koji su u mirnom posjedu i koji su koristili poljoprivredno zemljište ili zajedničke pašnjake u vlasništvu države bez ugovora, o čemu dostavljaju potvrdu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave uz zahtjev i u mirnom su posjedu poljoprivrednog zemljišta. Ugovor se zaključuje na rok do pet godina, odnosno do zaključivanja ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta ili zakupu zajedničkih pašnjaka, odnosno drugog oblika raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države izvan proizvodno-tehnološke cjeline može se zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba, koje je približno iste vrijednosti i nalazi se na području iste ili susjedne jedinice lokalne samouprave, radi ekonomičnijeg iskorištavanja i stvaranja povoljnijih uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju. Zahtjev za zamjenu poljoprivrednog zemljišta fizička ili pravna osoba podnosi Agenciji, dokumentaciju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba Agenciji dostavlja podnositelj zahtjeva. Dokumentaciju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agenciji dostavlja jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb ili fizička ili pravna osoba. Odluku o zamjeni poljoprivrednog zemljišta donosi Agencija, a ugovor o zamjeni zaključuju ravnatelj Agencije i podnositelj zahtjeva za zamjenu. Postupak zamjene može pokrenuti i Agencija.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države iznimno se može prodati izravnom pogodbom po tržišnoj cijeni koju utvrđuje Agencija u sljedećim slučajevima:

- jednokratno, za katastarske čestice poljoprivrednih površina koje graniče sa zemljištem podnositelja zahtjeva, a nalaze se izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha
- za katastarske čestice do kojih se može pristupiti samo preko zemljišta u vlasništvu podnositelja zahtjeva u svrhu okrupnjavanja, a površina katastarske čestice koja se prodaje manja je od površine zemljišta u vlasništvu podnositelja zahtjeva
- za katastarske čestice poljoprivrednog zemljišta koje koriste korisnici kuća u vlasništvu države kojima upravlja Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
- kada je Republika Hrvatska suvlasnik s podnositeljem zahtjeva, a suvlasnički dio Republike Hrvatske manji je od dijela podnositelja zahtjeva.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države prodaje se izravnom pogodbom ako zainteresirana osoba podnese zahtjev Agenciji kojem prilaže dokaz o ispunjenju uvjeta za prodaju izravnom pogodbom. Obavijest o podnesenom zahtjevu Agencija je dužna objaviti na oglasnoj ploči jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi i na mrežnoj stranici Agencije. Ako je više osoba podnijelo zahtjev za prodaju izravnom pogodbom za isto poljoprivredno zemljište u vlasništvu države, kupac se utvrđuje javnim nadmetanjem. Odluku o prodaji izravnom pogodbom donosi Agencija, a ravnatelj Agencije i kupac zaključuju ugovor o prodaji u pisanom obliku.

Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za katastarske čestice koje se nalaze izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha, kako bi ostvarila društveno-gospodarske i strateške ciljeve u poljoprivredi. Odluku Vlade Republike Hrvatske provodi Agencija putem javnog poziva za prodaju.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agencija može iznimno dati na korištenje bez javnog poziva znanstveno-nastavnim institucijama iz područja poljoprivrede, kaznionicama i ustanovama koje u obavljanju svoje djelatnosti imaju potrebu za poljoprivrednim zemljištem, a njihov je osnivač Republika Hrvatska ili lokalna jedinica. Zahtjev za davanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva podnosi se Agenciji, odluku o davanju na korištenje navedenog zemljišta donosi Agencija uz suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu, a ravnatelj Agencije i podnositelj zahtjeva zaključuju ugovor o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u pisanom obliku.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinici lokalne samouprave na čijem području se zemljište nalazi dostavlja se primjerak ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i zakupu za ribnjake, ugovora o zakupu zajedničkih pašnjaka, ugovora o zamjeni poljoprivrednog zemljišta, ugovora o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države izravnom pogodbom te ugovora o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva.

Prema odredbama članaka 44. i 48. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od zakupa, zakupa za ribnjake, privremenog raspolaganja, prodaje izravnom pogodbom i davanja na korištenje bez javnog poziva prihod su državnog proračuna 25,0 %, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave 10,0 % i proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba 65,0 %, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi. Prema odredbi članka 75. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, u navedenim omjerima raspoređuju se i sredstva ostvarena od zakupa, prodaje, koncesije i dugogodišnjeg zakupa i dugogodišnjeg zakupa za ribnjake po ugovorima koji su zaključeni do stupanja na snagu navedenog Zakona i ugovora koji su zaključeni po objavljenim natječajima na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Prema odredbama članka 50. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od prodaje poljoprivrednog zemljišta izravnom pogodbom na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, ukupni prihodi i primici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Brodsko-posavske županije za 2014. su ostvareni u iznosu 427.345.767,00 kn, za 2015. u iznosu 456.189.910,00 kn i za 2016. u iznosu 495.869.583,00 kn. Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem čine 2,8 % ukupno ostvarenih prihoda za 2014., 3,2 % za 2015. i 2,8 % za 2016.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Brodsko-posavske županije za 2014., 2015. i 2016.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Brodsko-posavske županije za 2014., 2015. i 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			Ukupno
		2014.	2015.	2016.	
	1	2	3	4	5
1.	Brodsko-posavska županija	1.643.307,00	1.948.722,00	1.863.282,00	5.455.311,00
2.	Grad Nova Gradiška	824.086,00	795.584,00	732.024,00	2.351.694,00
3.	Grad Slavonski Brod	33.974,00	0,00	20.674,00	54.648,00
4.	Općina Bebrina	316.752,00	585.424,00	525.894,00	1.428.070,00
5.	Općina Brodski Stupnik	136.226,00	120.599,00	115.929,00	372.754,00
6.	Općina Bukovlje	11.523,00	61.105,00	20.449,00	93.077,00
7.	Općina Cernik	37.043,00	34.667,00	73.276,00	144.986,00
8.	Općina Davor	185.968,00	455.377,00	389.265,00	1.030.610,00
9.	Općina Donji Andrijevci	723.131,00	646.131,00	514.533,00	1.883.795,00
10.	Općina Dragalić	341.934,00	327.630,00	435.278,00	1.104.842,00
11.	Općina Garčin	294.628,00	480.289,00	414.949,00	1.189.866,00
12.	Općina Gornja Vrba	314.252,00	329.683,00	509.982,00	1.153.917,00
13.	Općina Gornji Bogičevci	412.926,00	441.585,00	385.608,00	1.240.119,00
14.	Općina Gundinci	687.542,00	1.016.947,00	809.431,00	2.513.920,00
15.	Općina Klakar	113.582,00	214.344,00	135.518,00	463.444,00
16.	Općina Nova Kapela	464.360,00	456.039,00	437.446,00	1.357.845,00
17.	Općina Okučani	357.678,00	292.488,00	385.631,00	1.035.797,00
18.	Općina Oprisavci	137.341,00	234.451,00	228.157,00	599.949,00
19.	Općina Oriovac	336.615,00	394.707,00	365.758,00	1.097.080,00
20.	Općina Podcrkavlje	56.524,00	260,00	1.847,00	58.631,00
21.	Općina Rešetari	71.536,00	215.099,00	161.864,00	448.499,00
22.	Općina Sibinj	245.329,00	297.859,00	427.984,00	971.172,00
23.	Općina Sikirevci	47.463,00	33.050,00	72.277,00	152.790,00
24.	Općina Slavonski Šamac	0,00	0,00	569,00	569,00
25.	Općina Stara Gradiška	168.604,00	165.614,00	179.035,00	513.253,00
26.	Općina Staro Petrovo Selo	1.884.068,00	2.003.499,00	2.481.152,00	6.368.719,00
27.	Općina Velika Kopanica	894.760,00	985.742,00	796.211,00	2.676.713,00
28.	Općina Vrbje	406.362,00	1.003.660,00	606.419,00	2.016.441,00
29.	Općina Vrpolje	915.909,00	1.239.308,00	1.083.214,00	3.238.431,00
	Ukupno	12.063.424,00	14.779.863,00	14.173.656,00	41.016.942,00

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Brodsko-posavske županije ostvarile su prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2015. više za 2.716.439,00 kn u odnosu na 2014. te u 2016. manje za 606.207,00 kn u odnosu na 2015. Najznačajniji udjel prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u odnosu na ukupno ostvarene prihode jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Brodsko-posavske županije u 2016. imaju općine Staro Petrovo Selo (17,5 %), Vrpolje (7,6 %), Gundinci (5,7 %), Velika Kopanica (5,6 %), Grad Nova Gradiška (5,2 %), Vrbje (4,3 %), Bebrina (3,7 %), Donji Andrijevci (3,6 %), Gornja Vrba (3,6 %) i Dragalić (3,1 %).

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2014. u iznosu 12.063.424,00 kn odnose se na prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake u iznosu 5.355.472,00 kn, prodaje poljoprivrednog zemljišta 4.079.032,00 kn, dugogodišnji zakup (koncesija) poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka 1.243.766,00 kn i privremeno raspolaganje poljoprivrednim zemljištem i ribnjacima 1.385.154,00 kn.

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2015. u iznosu 14.779.863,00 kn odnose se na prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake u iznosu 6.481.207,00 kn, prodaje poljoprivrednog zemljišta 5.149.581,00 kn, dugogodišnji zakup (koncesija) poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka 1.723.780,00 kn, privremeno raspolaganje poljoprivrednim zemljištem i ribnjacima 1.396.295,00 kn i prodaju izravnom pogodbom 29.000,00 kn.

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2016. u iznosu 14.173.656,00 kn odnose se na prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake u iznosu 6.154.268,00 kn, prodaje poljoprivrednog zemljišta 4.628.173,00 kn, dugogodišnji zakup (koncesija) poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka 1.627.512,00 kn, privremeno raspolaganje poljoprivrednim zemljištem i ribnjacima 1.621.600,00 kn, prodaju izravnom pogodbom 47.813,00 kn i davanje na korištenje bez javnog poziva 94.290,00 kn.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, obveze jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem odnose se na određivanje članova povjerenstva za dodjelu zakupa poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake, dostavljanje Agenciji zahtjeva za raspisivanje javnog poziva i dokumentacije potrebne za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake, dostavljanje potvrda fizičkim ili pravnim osobama koje koriste poljoprivredno zemljište i zajedničke pašnjake u vlasništvu države bez ugovora i koje podnose zahtjev Agenciji za zaključivanje ugovora o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta te dostavljanje Agenciji dokumentacije za poljoprivredno zemljište koje se može zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba na njihov zahtjev.

U tablici broj 3 daju se podaci o imenovanim članovima povjerenstva, dostavljenim zahtjevima Agenciji za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake te zaključenim ugovorima po dostavljenim zahtjevima.

Tablica broj 3

Podaci o imenovanim članovima povjerenstva, dostavljenim zahtjevima Agenciji za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake te zaključenim ugovorima po dostavljenim zahtjevima od 2014. do 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Imenovani članovi povjerenstva za raspisivanje javnog poziva (DA/NE)	Dostavljeni zahtjevi Agenciji za raspisivanje javnog poziva		Zaključeni ugovori po dostavljenim zahtjevima	
			Broj	Površina poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka u ha	Broj	Površina poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka u ha
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Nova Gradiška	DA	1	54,67	0	0,00
2.	Grad Slavonski Brod	DA	0	0,00	0	0,00
3.	Općina Bebrina	DA	1	35,90	1	35,90
4.	Općina Brodski Stupnik	DA	0	0,00	0	0,00
5.	Općina Bukovlje	NE	19	124,40	16	115,49
6.	Općina Cernik	DA	0	0,00	0	0,00
7.	Općina Davor	NE	0	0,00	0	0,00
8.	Općina Donji Andrijevići	DA	1	304,04	0	0,00
9.	Općina Dragalić	DA	0	0,00	0	0,00
10.	Općina Garčin	DA	1	902,00	0	0,00
11.	Općina Gornja Vrba	DA	2	51,39	0	0,00
12.	Općina Gornji Bogičevci	NE	0	0,00	0	0,00
13.	Općina Gundinci	DA	22	217,93	22	217,93
14.	Općina Klakar	DA	0	0,00	0	0,00
15.	Općina Nova Kapela	DA	24	48,36	1	0,42
16.	Općina Okučani	DA	8	844,23	0	0,00
17.	Općina Oprisavci	DA	0	0,00	0	0,00
18.	Općina Oriovac	DA	31	1 456,54	12	868,00
19.	Općina Podcrkavlje	DA	0	0,00	0	0,00
20.	Općina Rešetari	DA	0	0,00	0	0,00
21.	Općina Sibinj	DA	15	549,56	0	0,00
22.	Općina Sikirevci	DA	3	110,41	18	152,75
23.	Općina Slavonski Šamac	NE	0	0,00	0	0,00
24.	Općina Stara Gradiška	DA	3	5,87	0	0,00
25.	Općina Staro Petrovo Selo	DA	11	3 074,17	0	0,00
26.	Općina Velika Kopanica	DA	0	0,00	0	0,00
27.	Općina Vrbje	DA	2	81,50	0	0,00
28.	Općina Vrpolje	DA	2	57,51	2	49,39
Ukupno			146	7 918,48	72	1 439,89

U 24 jedinice lokalne samouprave imenovani su članovi povjerenstva za raspisivanje javnog poziva, a u četiri (općine Bukovlje, Davor, Gornji Bogičevci i Slavonski Šamac) nisu imenovani. Prema odredbi članka 27. stavak 7. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, povjerenstvo za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države čine tri predstavnika Agencije i dva predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem području se zemljište nalazi, od kojeg jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, a drugog predstavnika izvršno tijelo lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati predstavnike povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i za ribnjake, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Predstavnici 12 jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Dragalić, Gornja Vrba, Nova Kapela, Okučani, Oriovac, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Stara Gradiška, Vrbje i Vrpolje) tijekom 2014., 2015. i 2016., sudjelovali su u radu povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu, a predstavnici 17 jedinica nisu sudjelovali.

Od 2014. do 2016. 16 jedinica lokalne samouprave (Grad Nova Gradiška te općine Bebrina, Bukovlje, Donji Andrijević, Garčin, Gornja Vrba, Gundinci, Nova Kapela, Okučani, Oriovac, Sibinj, Sikirevci, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Vrbje i Vrpolje), dostavilo je Agenciji 146 zahtjeva za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake, ukupne površine 7 918,48 ha. Agencija je na temelju dostavljenih zahtjeva objavila javne pozive za zakup poljoprivrednog zemljišta na području sedam jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Bukovlje, Gundinci, Nova Kapela, Oriovac, Sikirevci i Vrpolje), na temelju kojih su zaključena 72 ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake, ukupne površine 1 439,89 ha.

Dio zemljišta iz dostavljenih zahtjeva koje Agencija nije dala u zakup, dano je na privremeno korištenje, a s dijelom zemljišta se nije raspolagalo. Dvadeset četiri jedinice lokalne samouprave su od 2014. do 2016. izdale 313 potvrda o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta radi davanja u zakup i zaključivanja ugovora za ukupnu površinu 3 351,18 ha. Jedinice lokalne samouprave su potvrde izdavale na temelju izjave podnositelja zahtjeva za zaključivanje ugovora o privremenom korištenju, u kojima je navedeno da podnositelji zahtjeva koriste poljoprivredno zemljište u vlasništvu države bez ugovora ili su ugovori istekli i da su u mirnom posjedu. Najviše potvrda su izdale općine Garčin (42 potvrde za 313,67 ha), Oprisavci (35 potvrda za 510,74 ha), Klakar (33 potvrda za 967,20 ha), Velika Kopanica (28 potvrda za 300,87 ha), Bukovlje (19 potvrda za 124,39 ha), Gundinci (18 potvrda za 192,34 ha) i Dragalić (13 potvrda za 210,72 ha).

Jedinice lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije u promatranom razdoblju nisu provodile zamjenu poljoprivrednog zemljišta te nisu prikupljale, niti Agenciji dostavljale dokumentaciju u vezi sa zamjenom poljoprivrednog zemljišta.

U općinama Garčin, Klakar, Okučani, Podcrkavlje, Sibinj, Slavonski Šamac i Velika Kopanica davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta nije provedeno pravodobno, dok lokalne jedinice Slavonski Brod, Rešetari, Staro Petrovo Selo i Vrpolje ne raspolažu podacima je li davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države provedeno pravodobno.

Gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod te općine Klakar i Staro Petrovo Selo ne raspolažu podacima o zemljištu koje se ne obrađuje, a na području Općine Gundinci nema neobrađenog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, koncem 2016. na području Brodsko-posavske županije je 39 536,75 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, od čega je u zakupu i na privremenom korištenju 27 068,84 ha, što čini 68,46%.

Iz navedenog proizlazi da se na području jedinica lokalne samouprave nije raspolagalo poljoprivrednim zemljištem površine 12 467,91 ha, što čini 39,54%, od čega se 242,00 ha odnosi na zaštićeno područje u kategoriji značajnog krajobraza (općina Dragalić), za 1 280,31 ha na području općina Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Gornji Bogičevci i Sikirevci nije bilo interesa, za 1 011,66 ha na području općina Podcrkavlje i Stara Gradiška podneseni su zahtjevi za zakup, a 9 933,94 ha na području općina Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevci, Dragalić, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogičevci, Nova Kapela, Okučani, Oprisavci, Oriovac, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Stara Gradiška, Velika Kopanica, Vrbje i Vrpolje nije obrađeno. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, neobrađena zemljišta predstavljaju minirano i minski sumnjivo područje, zemljišta obrasla raslinjem, zemljišta koja su u naravi šikare, šume, kanali i neplodno zemljište, zemljišne čestice su usitnjene te zemljišta za koja nisu usklađeni podaci u zemljišnim knjigama i katastarskim evidencijama, odnosno nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi.

Državni ured za reviziju predlaže, u suradnji s Agencijom i drugim nadležnim tijelima, poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i načina njegovog raspolaganja (zakup, prodaja) na temelju zaključenih ugovora, radi uvida u stanje i raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te utvrditi stanje obradivosti navedenog zemljišta radi pravodobnog davanja u zakup, odnosno učinkovitijeg gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Evidencije o naplati prihoda

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu koji je bio na snazi do travnja 2013., jedinice lokalne samouprave su raspisivale javne natječaje i zaključivale ugovore za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države te su imale obvezu voditi evidenciju naplate kupoprodajne cijene i zakupnine. Prema odredbama članka 74. navedenog Zakona, Republika Hrvatska je ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknada od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Jedinice lokalne samouprave pri naplati potraživanja za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta su obračunavale zatezne kamate, poduzimale su mjere opominjanja dužnika i pozivanja na podmirenje duga te su obavještavale nadležno državno odvjetništvo radi poduzimanja mjera prisilne naplate.

Prema novom Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013., Agencija vodi evidenciju naplate po ugovorima zaključenim na temelju navedenog Zakona kao i evidenciju po ugovorima iz prethodnog razdoblja. Iznimno, evidenciju naplate po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države vode jedinice lokalne samouprave, do preuzimanja evidencije od Agencije. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2017.), Agencija nije završila postupak preuzimanja evidencija naplate po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta koje su vodile jedinice lokalne samouprave te su s obzirom na navedeno jedinice lokalne samouprave bile u obvezi voditi evidencije o naplati kupoprodajne cijene i zakupnine po ugovorima koje su zaključile za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta i poduzimati raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16), proračun i proračunski korisnici obvezni su u knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici, između ostalog, obvezno vode i analitičko knjigovodstvo potraživanja (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama).

Prema podacima iz financijskih izvještaja jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije, ukupna potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države iskazana su na dan 31. prosinca 2016. u iznosu 51.353.705,00 kn.

U tablici broj 4 daju se podaci o potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 4

Podaci o potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos potraživanja u kn			Udjel dospelih u ukupnim potraživanjima u %
		Dospjela potraživanja	Nedospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	
	1	2	3	4	5
1.	Općina Bebrina	575.037,00	1.021.936,00	1.596.973,00	36,01
2.	Općina Brodski Stupnik	27.777,00	64.008,00	91.785,00	30,26
3.	Općina Bukovlje	27.336,00	5.774,00	33.110,00	85,56
4.	Općina Cernik	171.783,00	494.591,00	666.374,00	25,78
5.	Općina Davor	194.089,00	0,00	194.089,00	100,00
6.	Općina Donji Andrijevići	607.457,00	0,00	607.457,00	100,00
7.	Općina Dragalić	193.302,00	0,00	193.302,00	100,00
8.	Općina Garčin	740.118,00	1.145.050,00	1.885.168,00	39,26
9.	Općina Gornja Vrba	503.144,00	144.055,00	647.199,00	77,74
10.	Općina Gornji Bogičevci	150.394,00	0,00	150.394,00	100,00
11.	Općina Gundinci	1.067.605,00	10.950.243,00	12.017.848,00	8,88
12.	Općina Klakar	175.680,00	81.065,00	256.745,00	68,43
13.	Općina Nova Kapela	224.904,00	3.908.874,00	4.133.778,00	5,44
14.	Općina Okučani	181.196,00	1.445.300,00	1.626.496,00	11,14
15.	Općina Oprisavci	289.767,00	0,00	289.767,00	100,00
16.	Općina Rešetari	171.342,00	0,00	171.342,00	100,00
17.	Općina Sibinj	188.242,00	0,00	188.242,00	100,00
18.	Općina Sikirevci	7.859,00	4.799,00	12.658,00	62,09
19.	Općina Stara Gradiška	7.479,00	728.429,00	735.908,00	1,02
20.	Općina Staro Petrovo Selo	1.351.518,00	2.886.413,00	4.237.931,00	31,89
21.	Općina Velika Kopanica	133.223,00	0,00	133.223,00	100,00
22.	Općina Vrbje	1.326.596,00	5.071.198,00	6.397.794,00	20,74
23.	Općina Vrpolje	403.603,00	14.682.519,00	15.086.122,00	2,68
	Ukupno	8.719.451,00	42.634.254,00	51.353.705,00	16,98

Prema potraživanjima evidentiranim u glavnoj knjizi jedinica lokalne samouprave, od ukupno evidentiranih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije, na dospjela potraživanja se odnosi 8.719.451,00 kn ili 17,0 %, a na nedospjela 42.634.254,00 kn ili 83,0 %. Dospjela potraživanja se odnose na potraživanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu 5.074.563,00 kn i prodaju poljoprivrednog zemljišta u iznosu 3.644.888,00 kn.

Gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod te općine Oriovac, Podcrkavlje i Slavonski Šamac nemaju evidentirana potraživanja u poslovnim knjigama. Potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem evidentirana u 23 jedinice lokalne samouprave u iznosu 51.353.705,00 kn odnose se na potraživanja za pripadajući dio prihoda (65,0 %), odnosno ukupna potraživanja (Općina Gundinci).

Nedospjela potraživanja u iznosu 42.634.254,00 kn se odnose na potraživanja za prodano zemljište u iznosu 30.622.973,00 kn, dugogodišnji zakup (koncesija) u iznosu 9.781.542,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake u iznosu 2.208.173,00 kn i privremeno raspolaganje u iznosu 21.566,00 kn.

Poslove evidentiranja, naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za općine Dragalić i Gundinci vode druge pravne osobe (knjigovodstveni servis) u suradnji s njihovim zaposlenicima. U svim drugim jedinicama lokalne samouprave poslove evidencije i naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem obavljaju njihovi zaposlenici.

Sve jedinice lokalne samouprave su ustrojile analitičku evidenciju potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Tijekom obavljanja revizije (svibanj i lipanj 2017.), navedene evidencije ustrojio je Grad Slavonski Brod. U analitičkim evidencijama potraživanja od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u 17 jedinica lokalne samouprave (Grad Nova Gradiška te općine Bukovlje, Cernik, Donji Andrijevc, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogičevci, Nova Kapela, Oprisavci, Oriovac, Podcrkavlje, Sibinj, Sikirevci, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica, Vrbje i Vrpole), evidentirana su cjelokupna zaduženja, odnosno zaduženja koja pripadaju jedinici lokalne samouprave te uplate i potraživanja prema ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje su s kupcima i zakupnicima zaključile jedinice lokalne samouprave (ugovori o zakupu i prodaji su zaključeni u prethodnim godinama) i Agencija, a osam jedinica lokalne samouprave iskazuje njoj pripadajući dio. Također, u analitičkim i knjigovodstvenim evidencijama Općine Gundinci evidentirana su cjelokupna zaduženja i potraživanja prema zaključenim ugovorima.

Četrnaest jedinica lokalne samouprave (Grad Nova Gradiška te općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Donji Andrijevc, Dragalić, Gornja Vrba, Podcrkavlje, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Staro Petrovo Selo i Velika Kopanica) analitičke knjigovodstvene evidencije vodi ručno, osam jedinica lokalne samouprave (općine Davor, Gornji Bogičevci, Klakar, Nova Kapela, Okučani, Oprisavci, Oriovac i Stara Gradiška) vodi elektronički, a pet jedinica lokalne samouprave zakup i prodaju vodi djelomično ručno i djelomično elektronički (Grad Slavonski Brod te općine Garčin, Gundinci, Vrbje i Vrpole).

Većina jedinica lokalne samouprave ustrojila je evidencije zaključenih ugovora o zakupu i prodaji i izdanih potvrda iz kojih su vidljivi obveznici zakupa i obročne otplate prodanog zemljišta, datumi i broj zaključenih ugovora o zakupu i prodaji, površine u zakupu i prodaji, ugovorena godišnja zakupnina i obročna otplata te rokovi zakupa i obročne otplate. Navedene evidencije sadrže ugovore koje je zaključila Agencija (ako ih je dostavila jedinici lokalne samouprave) te ugovore koje su prošlih godina zaključile jedinice lokalne samouprave i nadležna ministarstva. Evidenciju zaključenih ugovora o zakupu i prodaji nisu ustrojile općine Garčin, Oriovac i Vrbje.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti evidenciju zaključenih ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koja sadrži podatke o obveznicima zakupa i obročne otplate prodanog zemljišta, datum i broj zaključenih ugovora o zakupu i prodaji, površini u zakupu i prodaji, ugovorenoj godišnjoj zakupnini i obročnoj otplati te rokovima zakupa i obročne otplate.

Prema dostavljenim podacima jedinica lokalne samouprave, s 1 074 obveznika su zaključena 1 348 ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države ukupne površine 24 685,46 ha, od čega se na zakup odnosi 17 935,42 ha (756 obveznika s 992 zaključena ugovora), a na prodaju 6 750,04 ha (318 obveznika s 356 zaključenih ugovora).

Općine Donji Andrijevc i Vrbje nisu obavile popis imovine i obveza. Zakonski predstavnik Općine Donji Andrijevc nije donio odluku o obavljanju popisa imovine i obveza te osnivanju povjerenstva za popis imovine i obveza sa stanjem na datum bilance. Prema odredbama članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, povjerenstvo za popis osniva čelnik proračuna, odnosno proračunskog korisnika. Čelnik određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Nakon popisa, povjerenstvo je obavezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna. Odredbama članka 14. navedenog Pravilnika je propisano, između ostalog, da se popis imovine i obveza mora sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti popis imovine i obveza, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Agencija je u 2015. uspostavila aplikaciju Evidencija naplate po svim vrstama ugovora o raspolaganju, koja se sastoji od baza podataka svih ugovora o raspolaganju i financijskih podataka (podaci o prihodima od raspolaganja) koji su preuzeti od Financijske agencije. Navedena aplikacija treba pružiti podršku u definiranju i upravljanju ugovorima, evidenciju naplate te izvještavanje o naplati i planu naplate po pojedinačnom ugovoru, stranci, županiji, gradu/općini te po vrsti ugovora kako bi se povećala naplata i učinkovitije donosile odluke u vezi sa zakupom, prodajom i koncesijom poljoprivrednog zemljišta. Svrha aplikacije je, osim uvođenja redovne kontrole evidencije naplate, utvrditi sva dugovanja po svim zaključenim ugovorima o raspolaganju od 1991. do 2015.

Na zahtjev Agencije, 18 jedinica lokalne samouprave (Grad Nova Gradiška te općine Brodski Stupnik, Davor, Donji Andrijevc, Dragalić, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Gundinci, Klakar, Okučani, Oprisavci, Oriovac, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica i Vrbje) je dostavilo ugovore o zakupu i prodaji te provelo unos podataka u aplikaciju Evidencija naplate po svim vrstama ugovora o raspolaganju, četiri jedinice lokalne samouprave (općine Bebrina, Bukovlje, Cernik i Garčin) su dostavile analitičke kartice korisnika poljoprivrednog zemljišta i potvrde o podmirenim obvezama, a četiri jedinice lokalne samouprave (općine Nova Kapela, Slavonski Šamac, Stara Gradiška i Vrpolje) su dostavile popisane ugovore i podatke o potvrdama za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Agencija za poljoprivredno zemljište uspostavila je učinkovitu suradnju u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem sa 16 jedinica lokalne samouprave (Grad Nova Gradiška te općine Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevc, Dragalić, Garčin, Gornja Vrba, Klakar, Nova Kapela, Oriovac, Podcrkavlje, Rešetari, Sibinj i Slavonski Šamac), s tri jedinice lokalne samouprave (općine Bebrina, Gundinci i Sikirevci) uspostavljena je djelomična suradnja, a s devet jedinica lokalne samouprave (Grad Slavonski Brod te općine Gornji Bogićevci, Okučani, Oprisavci, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica, Vrbje i Vrpolje) nije uspostavljena suradnja.

Sve jedinice lokalne samouprave obrazlažu da su u aplikaciji Evidencija o naplati po svim vrstama ugovora o raspolaganju bile u mogućnosti unijeti samo podatke o ugovorima, ali ne i o naplati te da nakon unosa podataka nisu imale uvid u aplikaciju.

Prema pisanom obrazloženju jedinica lokalne samouprave koje su s Agencijom uspostavile djelomičnu suradnju u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, dostavljenom Državnom uredu za reviziju, podaci o poljoprivrednom zemljištu jedinice lokalne samouprave nisu istovjetni podacima Agencije.

Jedinice lokalne samouprave koje nisu uspostavile suradnju s Agencijom u obrazloženju isto navode da Agencija nije zatražila evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te da je nakon zaključivanja ugovora o zakupu izvršena izmjera dijela poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koja nije provedena u zemljišno-knjižnom odjelu, gruntovnici, ni u aplikaciji Evidencija naplate po svim vrstama ugovora o raspolaganju.

Koncem 2016., Agencija nije izvijestila jedinice lokalne samouprave o završetku postupka preuzimanja evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Prema pisanom obrazloženju dostavljenom Državnom uredu za reviziju, pojedine jedinice lokalne samouprave smatraju da traženi i dostavljeni podaci i informacije Agenciji ne omogućavaju ustrojavanje točne i vjerodostojne evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na njenom području, a u obrazloženju navode da Agencija nije preuzela njihovu evidenciju stanja potraživanja, da nije provedeno usklađivanje podataka jedinice lokalne samouprave i Agencije, zbog dugotrajnih postupaka pred nadležnim institucijama radi naplate potraživanja otežano je praćenje stanja. Osim toga, Agencija je podatke o plaćanju preuzela od Financijske agencije i to od 2000. koji sadrže podatke o plaćanju naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta na temelju jednogodišnjih potvrda, o plaćanju zakupnina po ugovorima koji su već istekli, o ugovorima o prodaji po kojima su kupci zemljišta ugovorenu cijenu u cijelosti podmirili. Pojedine uplate su bile pogrešne (pogrešan uplatni račun) te su sredstva vraćena uplatitelju.

Organizacija i kontrola naplate prihoda

Koncem 2016. u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije bilo je ukupno 347 zaposlenika, od čega 195 u upravnim odjelima, 38 dužnosnika, 28 u vlastitim komunalnim pogonima te 86 zaposlenika po posebnim programima zapošljavanja (pomoć u kući, program javnih radova, stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa).

Poslovi evidentiranja, naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem obavljaju se unutar upravnih odjela. Osobe koje su određene za obavljanje poslova evidentiranja i naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem obavljaju i druge poslove iz djelokruga rada jedinica lokalne samouprave.

Većina jedinica lokalne samouprave je donijela procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, a kojima je obuhvaćena, između ostalog, naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Navedene procedure nije donijelo devet jedinica lokalne samouprave (općine Bukovlje, Cernik, Davor, Gundinci, Nova Kapela, Okučani, Oprisavci, Sibinj i Velika Kopanica).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima će biti obuhvaćena i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera te pratiti rezultate poduzetih mjera.

U tablici broj 5 daju se podaci o dospjelim potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države nenaplaćenim od dana dospeljeća u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 5

Podaci o dospjelim potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države nenaplaćenim od dana dospeljeća u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije na dan 31. prosinca 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Dospjela potraživanja	Dospjela potraživanja od dana dospeljeća			
			Do 6 mjeseci	Od 6 mjeseci do 1 godine	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine
	1	2	3	4	5	6
1.	Općina Bebrina	575.037,00	116.527,00	175.527,00	70.927,00	212.056,00
2.	Općina Brodski Stupnik	27.777,00	382,00	11.081,00	16.314,00	0,00
3.	Općina Bukovlje	27.336,00	3.183,00	11.305,00	12.033,00	815,00
4.	Općina Cernik	171.783,00	16.527,00	53.063,00	102.193,00	0,00
5.	Općina Davor	194.089,00	137.199,00	44.497,00	12.393,00	0,00
6.	Općina Donji Andrijevići	607.457,00	342.967,00	106.543,00	73.758,00	84.189,00
7.	Općina Dragalić	193.302,00	89.622,00	103,00	56.252,00	47.325,00
8.	Općina Garčin	740.118,00	274.293,00	33.474,00	374.682,00	57.669,00
9.	Općina Gornja Vrba	503.144,00	207.817,00	0,00	212.837,00	82.490,00
10.	Općina Gornji Bogičevci	150.394,00	89.671,00	0,00	60.723,00	0,00
11.	Općina Gundinci	1.067.605,00	385.116,00	188.578,00	493.911,00	0,00
12.	Općina Klakar	175.680,00	0,00	86.735,00	79.029,00	9.916,00
13.	Općina Nova Kapela	224.904,00	0,00	79.319,00	38.714,00	106.871,00
14.	Općina Okučani	181.196,00	133.122,00	3.575,00	29.028,00	15.471,00
15.	Općina Oprisavci	289.767,00	51.496,00	48.220,00	19.665,00	170.386,00
16.	Općina Rešetari	171.342,00	7.283,00	50.095,00	101.224,00	12.740,00
17.	Općina Sibinj	188.242,00	0,00	5.137,00	10.274,00	172.831,00
18.	Općina Sikirevci	7.859,00	0,00	0,00	7.859,00	0,00
19.	Općina Stara Gradiška	7.479,00	5.207,00	0,00	2.272,00	0,00
20.	Općina Staro Petrovo Selo	1.351.518,00	428.774,00	453.324,00	26.267,00	443.153,00
21.	Općina Velika Kopanica	133.223,00	0,00	0,00	133.223,00	0,00
22.	Općina Vrbje	1.326.596,00	0,00	208.728,00	119.087,00	998.781,00
23.	Općina Vrpole	403.603,00	220.318,00	0,00	10.791,00	172.494,00
	Ukupno	8.719.451,00	2.509.504,00	1.559.304,00	2.063.456,00	2.587.187,00

Koncem 2016. pet jedinica lokalne samouprave (gradovi Slavonski Brod i Nova Gradiška te općine Oriovac, Podcrkavlje i Slavonski Šamac) nema iskazana potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Od ukupno iskazanih dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije u iznosu 8.719.451,00 kn, na nenaplaćena potraživanja do šest mjeseci od roka dospeljeća se odnosi 2.509.504,00 kn ili 28,8 %, od šest mjeseci do jedne godine 1.559.304,00 kn ili 17,9 %, od jedne do tri godine 2.063.456,00 kn ili 23,6 % i preko tri godine 2.587.187,00 kn ili 29,7 %.

Sustav vođenja analitičkih evidencija potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koncem 2016. u većini jedinica lokalne samouprave omogućava pregled i ispis potraživanja prema dospelosti naplate, dok u drugim jedinicama lokalne samouprave sustav to ne omogućava, nego rokove dospelosti prate prema pomoćnim evidencijama. U tijeku obavljanja revizije (svibanj 2017.) pregled i ispis potraživanja prema dospelosti je omogućen u Općini Klakar.

U tablici broj 6 daju se podaci o obračunanim zateznim kamatama, poduzetim mjerama naplate za dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te raskinutim ugovorima u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 6

Podaci o obračunanim zateznim kamatama, poduzetim mjerama naplate za dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te raskinutim ugovorima u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije na dan 31. prosinca 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos dospjelih potraživanja	Iznos obračunanih zateznih kamata	Poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja			Raskidi ugovora	
				Pozivanje obveznika na podmirenje duga	Pisane opomene	Prijave nadležnim institucijama	Broj ugovora	Iznos potraživanja
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Općina Bebrina	575.037,00	0,00	41.737,00	0,00	100.305,00	0	0,00
2.	Općina Brodski Stupnik	27.777,00	0,00	27.777,00	27.777,00	0,00	0	0,00
3.	Općina Bukovlje	27.336,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1	16.724,00
4.	Općina Cernik	171.783,00	0,00	171.783,00	0,00	0,00	0	0,00
5.	Općina Davor	194.089,00	53.945,00	194.089,00	194.089,00	0,00	0	0,00
6.	Općina Donji Andrijevci	607.457,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
7.	Općina Dragalić	193.302,00	0,00	193.302,00	193.302,00	0,00	0	0,00
8.	Općina Garčin	740.118,00	132.233,00	0,00	555.218,00	227.283,00	0	0,00
9.	Općina Gornja Vrba	503.144,00	0,00	0,00	0,00	361.587,00	0	0,00
10.	Općina Gornji Bogičevci	150.394,00	38.957,00	150.108,00	150.108,00	0,00	0	0,00
11.	Općina Gundinci	1.067.605,00	13.048,00	76.336,00	344.848,00	0,00	0	0,00
12.	Općina Klakar	175.680,00	0,00	128.388,00	119.891,00	0,00	0	0,00
13.	Općina Nova Kapela	224.904,00	51.537,00	12.093,00	212.811,00	0,00	0	0,00
14.	Općina Okučani	181.196,00	5.860,00	169.511,00	169.511,00	29.029,00	1	29.029,00
15.	Općina Oprisavci	289.767,00	0,00	0,00	190.051,00	170.386,00	0	0,00
16.	Općina Rešetari	171.342,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
17.	Općina Sibinj	188.242,00	0,00	0,00	25.686,00	153.658,00	0	0,00
18.	Općina Sikirevci	7.859,00	0,00	0,00	7.859,00	0,00	2	1.645,00
19.	Općina Stara Gradiška	7.479,00	0,00	2.935,00	4.544,00	0,00	0	0,00
20.	Općina Staro Petrovo Selo	1.351.518,00	47.165,00	1.351.518,00	1.351.518,00	1.273.031,00	0	0,00
21.	Općina Velika Kopanica	133.223,00	0,00	0,00	85.193,00	0,00	0	0,00
22.	Općina Vrbje	1.326.596,00	0,00	0,00	661.268,00	0,00	1	85.050,00
23.	Općina Vrpolje	403.603,00	37.818,00	403.603,00	403.603,00	178.395,00	0	0,00
Ukupno		8.719.451,00	380.562,00	2.923.180,00	4.697.276,00	2.493.674,00	5	132.448,00

Većina jedinica lokalne samouprave ne poduzima raspoložive mjere naplate dospjelih potraživanja. Za ista potraživanja poduzimano je više vrsta mjera naplate (pozivanje obveznika telefonskim putem na podmirenje duga, slanje pisanih opomena i prijave nadležnom državnom odvjetništvu).

Dvije jedinice lokalne samouprave (općine Donji Andrijevci i Rešetari) nisu poduzimale mjere naplate dospjelih potraživanja. Osamnaest jedinica lokalne samouprave (općine Brodski Stupnik, Cernik, Davor, Dragalić, Garčin, Gornji Bogičevci, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Okučani, Oprisavci, Sibinj, Sikirevci, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica, Vrbje i Vrpolje) pozivalo je obveznike na podmirenje duga i upućivalo opomene, dok općine Bukovlje i Gornja Vrba nisu poduzimale navedene mjere naplate. Opomena za naplatu neporeznih potraživanja nije prisilna radnja za naplatu i ne prekida zastaru. Za dospjela nenaplaćena potraživanja starija od tri godine u ukupnom iznosu 1.259.822,00 kn (općine Donji Andrijevci, Dragalić, Klakar, Nova Kapela, Rešetari i Vrbje) nisu poduzimane mjere za prisilnu naplatu, dok je osam jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Garčin, Gornja Vrba, Okučani, Oprisavci, Sibinj, Staro Petrovo Selo i Vrpolje) nadležnim institucijama prijavilo potraživanja u ukupnom iznosu 2.493.674,00 kn. Unatoč poduzetim mjerama, potraživanja su i nadalje visoka. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tužbe. Prema odredbama članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne samouprave su odgovorna za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda, u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Zatezne kamate na dospjela nenaplaćena potraživanja ne obračunava i ne naplaćuje 15 jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Donji Andrijevci, Dragalić, Gornja Vrba, Klakar, Oprisavci, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Stara Gradiška, Velika Kopanica i Vrbje). Odredbom članka 29. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) je propisano da dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duuguje, pored glavnice i zatezne kamate.

Državni ured za reviziju nalaže obračun i naplatu zateznih kamata na dospjela nenaplaćena potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima.

Od 2014. do 2016. na području Brodsko-posavske županije je raskinuto pet ugovora, od čega su tri (općine Bukovlje, Okučani i Sikirevci) raskinuta zbog neplaćanja zakupnine, jedan ugovor o privremenom korištenju radi zaključivanja ugovora o zakupu (Općina Sikirevci) te jedan ugovor o prodaji zbog neplaćanja kupoprodajne cijene (Općina Vrbje). Potraživanja po raskinutim ugovorima zbog neplaćanja kupoprodajne cijene u ukupnom iznosu 85.050,00 kn, a zbog neplaćanja zakupnine iznosila su 47.398,00 kn.

Utrošak prihoda

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od zakupa, zakupa za ribnjake, privremenog raspolaganja, prodaje izravnom pogodbom i davanja na korištenje bez javnog poziva kao i sredstva ostvarena od zakupa, prodaje, koncesije i dugogodišnjeg zakupa i dugogodišnjeg zakupa za ribnjake po ugovorima koji su zaključeni do stupanja na snagu navedenog Zakona i ugovora koji su zaključeni po objavljenim natječajima na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu u propisanim omjerima raspoređuju se u državni proračun, proračun jedinice područne (regionalne) samouprave i proračun jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema odredbama članka 44. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva koja su prihod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave namijenjena su isključivo za programe katastarsko-geodetske izmjere zemljišta, sređivanja zemljišnih knjiga, za podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu, program razminiranja zemljišta, uređenja ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture u vezi s poljoprivredom i akvakulturom, uređenja zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije, očuvanja ugroženih područja i očuvanja biološke raznolikosti i program sufinanciranja te druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture.

Sredstva koja su prihod jedinica lokalne samouprave namijenjena su i za sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja od 2014. do 2020., a čija se izrada ne sufinancira kroz mjere potpore iz navedenog Programa, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb obvezni su podnijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Prema odredbama članka 50. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, sredstva ostvarena od prodaje izravnom pogodbom na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za katastarske čestice koje se nalaze izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha, kako bi ostvarila društveno-gospodarske i strateške ciljeve u poljoprivredi prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi, a namijenjena su za provedbu komasacije poljoprivrednog zemljišta te sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata potrebnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja od 2014. do 2020., a čija se izrada ne sufinancira mjerama potpore iz navedenog Programa, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave.

U tablici broj 7 daju se podaci o donesenim godišnjim planovima i godišnjim izvješćima o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2014., 2015. i 2016.

Tablica broj 7

Podaci o donesenim godišnjim planovima i godišnjim izvješćima o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2014., 2015. i 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Donesen godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			Doneseno godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem		
		2014. (DA/NE)	2015. (DA/NE)	2016. (DA/NE)	2014. (DA/NE)	2015. (DA/NE)	2016. (DA/NE)
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Brodsko-posavska županija	NE	NE	NE	NE	NE	NE
2.	Grad Nova Gradiška	DA	DA	DA	NE	DA	DA
3.	Grad Slavonski Brod	DA	DA	DA	DA	DA	DA
4.	Općina Bebrina	NE	NE	NE	NE	DA	NE
5.	Općina Brodski Stupnik	DA	DA	DA	DA	DA	DA
6.	Općina Bukovlje	NE	NE	NE	NE	NE	NE
7.	Općina Cernik	NE	NE	NE	NE	NE	NE
8.	Općina Davor	NE	NE	NE	NE	NE	NE
9.	Općina Donji Andrijevc	NE	NE	NE	NE	NE	NE
10.	Općina Dragalić	DA	DA	DA	DA	DA	DA
11.	Općina Garčin	NE	NE	NE	NE	NE	NE
12.	Općina Gornja Vrba	DA	DA	DA	DA	DA	DA
13.	Općina Gornji Bogićevci	NE	NE	NE	DA	DA	DA
14.	Općina Gundinci	NE	NE	NE	NE	NE	NE
15.	Općina Klakar	DA	NE	NE	DA	DA	DA
16.	Općina Nova Kapela	NE	NE	NE	NE	NE	NE
17.	Općina Okučani	DA	DA	DA	DA	DA	DA
18.	Općina Oprisavci	NE	NE	NE	NE	DA	DA
19.	Općina Oriovac	DA	DA	DA	DA	DA	DA
20.	Općina Podcrkavlje	NE	NE	NE	NE	NE	NE
21.	Općina Rešetari	DA	DA	DA	DA	DA	DA
22.	Općina Sibinj	NE	NE	DA	NE	DA	DA
23.	Općina Sikirevci	NE	NE	NE	NE	DA	NE
24.	Općina Slavonski Šamac	NE	NE	NE	NE	NE	NE
25.	Općina Stara Gradiška	NE	NE	NE	NE	DA	NE
26.	Općina Staro Petrovo Selo	NE	NE	NE	NE	DA	DA
27.	Općina Velika Kopanica	NE	NE	NE	NE	NE	NE
28.	Općina Vrbje	NE	NE	NE	NE	NE	NE
29.	Općina Vrpolje	DA	DA	DA	DA	DA	DA

Godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države od 2014. do 2016. donijelo je deset jedinica lokalne samouprave (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod te općine Brodski Stupnik, Dragalić, Gornja Vrba, Okučani, Podcrkavlje, Rešetari, Sibinj i Vrpolje), dok 19 jedinica lokalne samouprave (Brodsko-posavska županija te općine Bebrina, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevc, Garčin, Gornji Bogićevci, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Oprisavci, Podcrkavlje, Sikirevci, Slavonski Šamac, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica i Vrbje) nije donijelo plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za 2014. podnijelo je deset jedinica lokalne samouprave (Grad Slavonski Brod te općine Brodski Stupnik, Dragalić, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Klakar, Okučani, Oriovac, Rešetari i Vrpolje), 17 jedinica (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod te općine Bebrina, Brodski Stupnik, Dragalić, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Klakar, Okučani, Oprisavci, Oriovac, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo i Vrpolje) za 2015., a 14 jedinica (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod te općine Brodski Stupnik, Dragalić, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Klakar, Okučani, Oprisavci, Oriovac, Rešetari, Sibinj, Staro Petrovo Selo i Vrpolje) za 2016. Godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2016. nije sastavilo 15 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Brodsko-posavska županija te općine Bebrina, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevi, Garčin, Gundinci, Nova Kapela, Podcrkavlje, Sikirevci, Slavonski Šamac, Stara Gradiška, Velika Kopanica i Vrbje).

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države Ministarstvu je za 2014. dostavilo je šest jedinica lokalne samouprave (Grad Nova Gradiška te općine Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Oriovac, Rešetari i Vrpolje), a za 2015. deset jedinica (Grad Nova Gradiška te općine Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Okučani, Oriovac, Rešetari, Sibinj, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo i Vrpolje). Godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za 2016. dostavilo je osam jedinica lokalne samouprave (Grad Nova Gradiška te općine Dragalić, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Okučani, Rešetari, Staro Petrovo Selo i Vrpolje), a 21 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Brodsko-posavska županija, Grad Slavonski Brod te općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevi, Garčin, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Oprisavci, Oriovac, Podcrkavlje, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac, Stara Gradiška, Velika Kopanica i Vrbje) nije dostavila navedeno izvješće.

Državni ured za reviziju nalaže podnošenje godišnjeg izvješća o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

U tablici broj 8 daju se podaci o ostvarenim i utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016.

Tablica broj 8

Podaci o ostvarenim i utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Neutrošeni prihodi iz prošlog razdoblja	Ukupno ostvareni prihodi od 2014. do 2016.	Namjenski utrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Neutrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Ukupno neutrošeni prihodi koncem 2016. (2+3-4)
	1	2	3	4	5	6
1.	Brodsko-posavska županija	0,00	5.455.311,00	5.455.311,00	0,00	0,00
2.	Grad Nova Gradiška	0,00	2.351.693,00	1.815.911,00	535.782,00	535.782,00
3.	Grad Slavonski Brod	0,00	54.648,00	54.648,00	0,00	0,00
4.	Općina Bebrina	0,00	1.428.070,00	1.152.007,00	276.063,00	276.063,00
5.	Općina Brodski Stupnik	0,00	372.754,00	372.754,00	0,00	0,00
6.	Općina Bukovlje	0,00	93.077,00	93.077,00	0,00	0,00
7.	Općina Cernik	0,00	144.986,00	144.986,00	0,00	0,00
8.	Općina Davor	0,00	1.030.610,00	1.030.610,00	0,00	0,00
9.	Općina Donji Andrijevići	0,00	1.883.795,00	1.883.795,00	0,00	0,00
10.	Općina Dragalić	0,00	1.104.842,00	616.876,00	487.966,00	487.966,00
11.	Općina Garčin	0,00	1.189.866,00	1.189.866,00	0,00	0,00
12.	Općina Gornja Vrba	0,00	1.153.917,00	762.858,00	391.059,00	391.059,00
13.	Općina Gornji Bogičevci	0,00	1.240.119,00	1.240.119,00	0,00	0,00
14.	Općina Gundinci	0,00	2.513.920,00	1.067.959,00	1.445.961,00	1.445.961,00
15.	Općina Klakar	0,00	463.444,00	463.444,00	0,00	0,00
16.	Općina Nova Kapela	0,00	1.357.845,00	1.357.845,00	0,00	0,00
17.	Općina Okučani	0,00	1.035.797,00	1.035.797,00	0,00	0,00
18.	Općina Oprisavci	0,00	599.949,00	599.949,00	0,00	0,00
19.	Općina Oriovac	0,00	1.097.080,00	1.097.080,00	0,00	0,00
20.	Općina Podcrkavlje	0,00	58.631,00	58.631,00	0,00	0,00
21.	Općina Rešetari	0,00	448.499,00	448.499,00	0,00	0,00
22.	Općina Sibinj	0,00	971.172,00	971.172,00	0,00	0,00
23.	Općina Sikirevci	0,00	152.790,00	152.790,00	0,00	0,00
24.	Općina Slavonski Šamac	0,00	569,00	569,00	0,00	0,00
25.	Općina Stara Gradiška	-115.043,00	513.253,00	360.381,00	152.872,00	37.829,00
26.	Općina Staro Petrovo Selo	2.447.534,00	6.368.720,00	5.752.485,00	616.235,00	3.063.769,00
27.	Općina Velika Kopanica	332.878,00	2.676.713,00	2.676.713,00	0,00	332.878,00
28.	Općina Vrbje	0,00	2.016.441,00	1.862.838,00	153.603,00	153.603,00
29.	Općina Vrpolje	0,00	3.238.431,00	3.238.431,00	0,00	0,00
	Ukupno	2.665.369,00	41.016.942,00	36.957.401,00	4.059.541,00	6.724.910,00

Od ukupno ostvarenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016. u iznosu 41.016.942,00 kn, za propisane namjene je utrošeno 36.957.401,00 kn ili 90,1 %, a neutrošeni prihodi iznose 4.059.541,00 kn ili 9,9 % ukupno ostvarenih prihoda. Neutrošeni prihodi iz prošlog razdoblja iznose 2.665.369,00 kn te ukupno neutrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na koncu 2016. iznose 6.724.910,00 kn.

Evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem vodi jedanaest jedinica lokalne samouprave. Evidenciju o ukupno ostvarenim prihodima vode tri jedinice lokalne samouprave. Četrnaest jedinica lokalne samouprave (općine Bukovlje, Cernik, Donji Andrijevići, Garčin, Gornja Vrba, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Oriovac, Podcrkavlje, Sikirevci, Slavonski Šamac, Velika Kopanica i Vrbje) ne vodi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, a navedeni podaci su dostavljeni za potrebe obavljanja revizije.

Državni ured za reviziju predlaže voditi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

U tablici broj 9 daju se podaci o namjenski utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Brodsko-posavske županije za 2014., 2015. i 2016. po namjenama.

Tablica broj 9

Podaci o namjenski utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Brodsko-posavske županije za 2014., 2015. i 2016. po namjenama

u kn

Redni broj	Namjena utrošenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	Namjenski utrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5
1.	Katastarsko-geodetska izmjera zemljišta	439.063,00	169.596,00	415.510,00	1.024.169,00
2.	Sređivanje zemljišnih knjiga	332.003,00	447.516,00	312.902,00	1.092.421,00
3.	Podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu	395,00	32.956,00	1.169,00	34.520,00
4.	Uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture	6.433.332,00	7.690.036,00	8.760.630,00	22.883.998,00
5.	Sufinanciranje i druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture	1.512.991,00	1.905.780,00	2.286.813,00	5.705.584,00
6.	Sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020.	46.510,00	134.708,00	158.305,00	339.523,00
7.	Druge namjene	1.245.714,00	1.863.605,00	2.767.867,00	5.877.186,00
Ukupno		10.010.008,00	12.244.197,00	14.703.196,00	36.957.401,00

Ukupno namjenski utrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Brodsko-posavske županije od 2014. do 2016. iznose 36.957.401,00 kn, od čega je 1.024.169,00 kn ili 2,8 % utrošeno za katastarsko-geodetsku izmjeru zemljišta, 1.092.421,00 kn ili 3,0 % za sređivanje zemljišnih knjiga, 34.520,00 kn ili 0,1 % za podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu, 22.883.998,00 kn ili 61,9 % za uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture, 5.705.584,00 kn ili 15,4 % za sufinanciranje i druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture, 339.523,00 kn ili 0,9 % za sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. i 5.877.186,00 kn ili 15,9 % za druge namjene (za održavanje i izgradnju ruralne infrastrukture - prometne, vodovodne i kanalizacijske infrastrukture).

- Utrošak prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta

Osim prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvaruju i prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe provodi se u skladu s dokumentima prostornog uređenja i drugim propisima. Jednokratna naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta zbog umanjivanja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku plaća se prema površini građevinske čestice utvrđene na temelju izvršnog akta kojim se odobrava građenje, odnosno po primitku potvrde glavnog projekta, odnosno prema površini zemljišta ispod zgrade ozakonjene rješenjem o izvedenom stanju. Promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se i eksploatacija pijeska, šljunka, kamena, ciglarske i lončarske gline, površinski kopovi te gradnja građevine za gospodarenje otpadom osim građevine za biološku obradu otpada kompostiranjem i eksploatacija drugih mineralnih sirovina, izgradnja sportskih terena i objekata, kao i druge nepoljoprivredne namjene prema posebnim zakonima. Odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, propisani su i slučajevi kada se investitor oslobađa plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Rješenje o oslobađanju od plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta te rješenje o jednokratnoj naknadi za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta donosi nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poljoprivredu na temelju podataka nadležne porezne uprave o tržišnoj vrijednosti zemljišta unutar građevinskog područja. Primjerak rješenja o visini naknade i rješenja o oslobađanju od plaćanja naknade dostavlja se ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, Agenciji i jedinici lokalne samouprave, odnosno Gradu Zagrebu, na čijem se području zemljište nalazi. Naknada po rješenju plaća se u roku 30 dana od dana dostave rješenja. Sredstva ostvarena od naknade za promjenu namjene prihod su državnog proračuna 70,0 % i 30,0 % proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi. Sredstva od naknade koja su prihod proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, namijenjena su isključivo za okrupnjavanje, privođenje funkciji, povećanje vrijednosti poljoprivrednog zemljišta i sređivanje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja poljoprivrednog zemljišta, a jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb obvezni su podnijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Od 2014. do 2016. je 21 jedinica lokalne samouprave (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod te općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevići, Dragalić, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogičevci, Gundinci, Klakar, Oprisavci, Oriovac, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica i Vrpolje) na području Brodsko-posavske županije ostvarila prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u ukupnom iznosu 169.731,00 kn. Najznačajnije prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u trogodišnjem razdoblju su ostvarili Grad Slavonski Brod u iznosu 31.594,00 kn ili 18,6 %, Općina Garčin u iznosu 20.383,00 kn ili 12,0 %, Općina Oriovac u iznosu 16.653,00 kn ili 9,8 %, Općina Bukovlje u iznosu 12.790,00 kn ili 7,5 % te Grad Nova Gradiška u iznosu 12.590,00 kn ili 7,4 % ukupno ostvarenih prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta. Preostalih 16 jedinica lokalne samouprave ostvarilo je navedene prihode u iznosu 75.721,00 kn ili 44,7 %.

Od ukupno ostvarenih prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta, za propisane namjene su utrošeni prihodi u iznosu 133.159,00 kn, a neutrošeni prihodi koncem 2016. iznose 36.572,00 kn.

Prihodi u iznosu 133.159,00 kn su utrošeni za privođenje funkciji poljoprivrednog zemljišta u iznosu 16.212,00 kn ili 12,2 %, povećanje vrijednosti poljoprivrednog zemljišta u iznosu 27.222,00 kn ili 20,4 % i sređivanje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja poljoprivrednog zemljišta u iznosu 89.725,00 kn ili 67,4 %. Gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod su donosili godišnje planove korištenja prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta, dok 26 jedinica lokalne samouprave nije donosilo.

Godišnje izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta za 2016. sastavio je Grad Slavonski Brod te općine Nova Kapela i Vrpolje. Navedena izvješća nisu dostavljana ministarstvu nadležnom za poljoprivredu. Preostalih 19 jedinica lokalne samouprave (Grad Nova Gradiška te općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevi, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogičevci, Gundinci, Klakar, Oprisavci, Oriovac, Podcrkavlje, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo i Velika Kopanica) nisu sastavljale godišnje izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta. Prema odredbi članka 23. stavka 7. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinice lokalne samouprave su obvezne podnijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta ministarstvu nadležnom za poljoprivredu. Rok podnošenja godišnjeg izvješća nije propisan.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti godišnje izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i dostaviti navedeno izvješće ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju

Prema odredbama članaka 4., 10. i 12. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, poljoprivredno zemljište mora se održavati pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju odnosno spriječiti njegovu zakorovljenost i obrastanje višegodišnjim raslinjem, kao i smanjenje njegove plodnosti. Općinsko, odnosno gradsko vijeće, a za Grad Zagreb Gradska skupština za svoje područje propisuje potrebne agrotehničke mjere u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju te također propisuju mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, a osobito za održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, uređivanje i održavanje kanala, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica te sadnju i održavanje vjetrobranskih pojasa. Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb podnose ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i Agenciji godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera te godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina do 31. ožujka svake godine za prethodnu godinu. Mjere kojima su vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta dužni poljoprivredno zemljište obrađivati na način da ne umanjuju njegovu bonitetnu vrijednost propisane su Pravilnikom o agrotehničkim mjerama (Narodne novine 142/13).

Na području Brodsko-posavske županije, sve jedinice lokalne samouprave donijele su odluke o potrebnim agrotehničkim mjerama, kojima su obuhvaćene mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina za svoje područje.

Odlukom o agrotehničkim mjerama osam jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Klakar, Nova Kapela, Okučani, Rešetari, Sikirevci, Stara Gradiška, Vrpolje) propisalo je da nadzor nad provođenjem navedene Odluke provodi poljoprivredni redar, a sedam jedinica (Grad Nova Gradiška te općine Bukovlje, Donji Andrijevci, Gundinci, Oprisavci, Slavonski Šamac i Velika Kopanica) da će poslove nadzora do imenovanja poljoprivrednog redara obavljati komunalni redar, odnosno upravni odjel.

Prema odredbama članka 65. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinice lokalne samouprave dužne su nadzirati provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina. Navedene poslove obavljaju poljoprivredni redari koji osim općih uvjeta za prijem u službu moraju imati najmanje srednju stručnu spremu poljoprivredne struke. Jedinice lokalne samouprave mogu obavljanje navedenih poslova organizirati zajednički, a o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama dužni su redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju u područnim jedinicama.

Odlukom o agrotehničkim mjerama šest jedinica lokalne samouprave (općine Cernik, Dragalić, Garčin, Oriovac, Podcrkavlje i Staro Petrovo Selo) propisalo je da nadzor provodi komunalni redar, a šest jedinica (općine Brodski Stupnik, Davor, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Sibinj i Vrbje) da nadzor provode inspekcijske službe (poljoprivredna, šumarska i vodopravna inspekcija te inspektori zaštite od požara). Navedene odluke nisu usklađene sa važećim Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013.

Državni ured za reviziju nalaže uskladiti odluke o potrebnim agrotehničkim mjerama te mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Pravilnika o agrotehničkim mjerama.

Jedinice lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije nisu imenovala poljoprivrednog redara. Poslove nadzora nad provedbom odluke u sedam jedinica lokalne samouprave (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod te općine Nova Kapela, Oriovac, Rešetari, Staro Petrovo Selo i Vrbje) provodili su komunalni redari, u Općini Stara Gradiška nadzor je provodio komunalni djelatnik, a u Općini Vrpolje načelnica i zamjenik načelnice. U 19 jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevci, Dragalić, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Gundinci, Klakar, Okučani, Oprisavci, Podcrkavlje, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac i Velika Kopanica) nije proveden nadzor.

Jedinice lokalne samouprave nisu izvještavale poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama. U Gradu Slavonskom Brodu i Općini Garčin obavljan je inspekcijski nadzor te su pri nadzoru poljoprivrednog inspektora prijavljeni vlasnik i zakupnik zemljišta kod kojih su uočene višegodišnje neobrađene površine i zakorovljenost.

Iako su odlukama jedinica lokalne samouprave propisane novčane kazne za prekršaje učinjene zbog neprovođenja agrotehničkih mjera te mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, novčane kazne nisu obračunavane ni naplaćivane.

Godišnja izvješća o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera i primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina sastavilo je osam jedinica lokalne samouprave i dostavilo Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, a navedeno izvješće nije sastavilo 20 jedinica (Grad Slavonski Brod te općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Davor, Donji Andrijevci, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Gundinci, Nova Kapela, Oprisavci, Podcrkavlje, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica i Vrbje).

Jedinice lokalne samouprave mogu obavljanje navedenih poslova organizirati zajednički, a o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama dužne su redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju u područnim jedinicama.

Četiri jedinice lokalne samouprave (općine Rešetari, Staro Petrovo Selo, Nova Kapela i Vrbje) osnovale su zajedničko komunalno redarstvo, o čemu su u 2016. zaključile ugovor. Nakon obavljenog zajedničkog nadzora i posjete komunalnog redara, evidentirani su vlasnici zemljišta kod kojih su uočene višegodišnje neobrađene površine i zakorovljenost.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati poljoprivrednog redara za obavljanje poslova nadzora nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ili navedene poslove organizirati zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave, obavljati nadzor nad provedbom agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, sastaviti i podnositi Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera te godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti aktivnosti jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, vođenje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, suradnju jedinica lokalne samouprave i Agencije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, efikasnost organizacije naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Na temelju obavljene revizije, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju je ocijenio da je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Brodsko-posavske županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće naloge i preporuke:

- imenovati predstavnike u povjerenstvo za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i za ribnjake, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (općine Bukovlje, Davor, Gornji Bogićevci i Slavonski Šamac)
- u suradnji s Agencijom i drugim nadležnim tijelima poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i načina njegovog raspolaganja (zakup, prodaja) na temelju zaključenih ugovora, radi uvida u stanje i raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te utvrditi stanje obradivosti navedenog zemljišta radi pravodobnog davanja u zakup, odnosno učinkovitijeg gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevi, Dragalić, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Nova Kapela, Okučani, Oprisavci, Oriovac, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Stara Gradiška, Velika Kopanica, Vrbje i Vrbpolje)
- ustrojiti evidenciju zaključenih ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske koja sadrži podatke o obveznicima zakupa i obročne otplate prodanog zemljišta, datum i broj zaključenih ugovora o zakupu i prodaji, površini u zakupu i prodaji, ugovorenoj godišnjoj zakupnini i obročnoj otplati te rokovima zakupa i obročne otplate (općine Garčin, Oriovac i Vrbje)
- obaviti popis imovine i obveza, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (općine Donji Andrijevi i Vrbje)
- donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima će biti obuhvaćena i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera te pratiti rezultate poduzetih mjera (općine Bukovlje, Cernik, Davor, Gundinci, Nova Kapela, Okučani, Oprisavci, Sibinj i Velika Kopanica)

- poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda, u skladu s odredbama Zakona o proračunu (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Dragalić, Donji Andrijevi, Garčin, Gornja Vrba, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Rešetari, Sibinj, Velika Kopanica i Vrbje)
- obračun i naplatu zateznih kamata na dospjela nenaplaćena potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Donji Andrijevi, Dragalić, Gornja Vrba, Klakar, Oprisavci, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Stara Gradiška, Velika Kopanica i Vrbje)
- donijeti godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem (Brodsko-posavska županija te općine Bebrina, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevi, Garčin, Gornji Bogičevci, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Oprisavci, Podcrkavlje, Sikirevci, Slavonski Šamac, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica i Vrbje)
- sastaviti godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (Brodsko-posavska županija te općine Bebrina, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevi, Garčin, Gundinci, Nova Kapela, Podcrkavlje, Sikirevci, Slavonski Šamac, Stara Gradiška, Velika Kopanica i Vrbje) i dostaviti navedeno izvješće ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Brodsko-posavska županija, Grad Slavonski Brod te općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevi, Garčin, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Oprisavci, Oriovac, Podcrkavlje, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac, Stara Gradiška, Velika Kopanica i Vrbje)
- voditi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (općine Bukovlje, Cernik, Donji Andrijevi, Garčin, Gornja Vrba, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Oriovac, Podcrkavlje, Sikirevci, Slavonski Šamac, Velika Kopanica i Vrbje)
- sastaviti godišnje izvješće o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i dostaviti navedeno izvješće ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (gradovi Slavonski Brod i Nova Gradiška te općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevi, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogičevci, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Oprisavci, Oriovac, Podcrkavlje, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo i Velika Kopanica i Vrbje)
- uskladiti odluke o potrebnim agrotehničkim mjerama te mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Pravilnika o agrotehničkim mjerama (općine Brodski Stupnik, Cernik, Davor, Dragalić, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogičevci, Oriovac, Podcrkavlje, Sibinj, Staro Petrovo Selo i Vrbje)

- imenovati poljoprivrednog redara za obavljanje poslova nadzora nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ili navedene poslove organizirati zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (sve jedinice lokalne samouprave Brodsko-posavske županije)
- obavljati nadzor nad provedbom agrotehničkih mjera i mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevi, Dragalić, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Gundinci, Klakar, Okučani, Oprisavci, Podcrkavlje, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac i Velika Kopanica)
- redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (sve jedinice lokalne samouprave Brodsko-posavske županije)
- sastaviti i podnositi Agenciji i ministarstvu nadležnom za poljoprivredu godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera te godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Grad Slavonski Brod te općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Davor, Donji Andrijevi, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Gundinci, Nova Kapela, Oprisavci, Podcrkavlje, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica i Vrbje).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela aktivnijem sudjelovanju jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ažurnijem vođenju evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano ili dano u zakup, efikasnijoj organizaciji naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, boljoj suradnji jedinica lokalne samouprave i Agencije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, što bi utjecalo na učinkovitost gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Brodsko-posavske županije.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Brodsko-posavske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države i prihvatile naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Grad Slavonski Brod i Općina Sibirj u očitovanju navode da su tijekom obavljanja revizije dostavili ministarstvu nadležnom za poljoprivredu godišnje izvješće o korištenju sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Općine Cernik i Rešetari u očitovanju navode da su tijekom obavljanja revizije poduzele mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Općina Nova Kapela u očitovanju navodi da je u tijeku ažuriranje evidencije ugovora s Agencijom za poljoprivredno zemljište.

Općine Nova Kapela i Okučani u očitovanju navode da su u listopadu 2017. donesene procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda.

Općina Oriovac u očitovanju navodi da je tijekom obavljanja revizije ustrojila evidenciju zaključenih ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Općina Sibirj u očitovanju navodi da je tijekom obavljanja revizije pokrenula postupak utvrđivanja površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Prema odredbi članka 14. stavka 5. Zakona o Državnom uredu za reviziju, na ovo Izvješće zakonski predstavnik može staviti prigovor u roku osam dana od dana njegova primitka.

O prigovoru odlučuje glavni državni revizor.

Prigovor se dostavlja Državnom uredu za reviziju, Područni ured Slavonski Brod, Kralja Krešimira 20, 35 000 Slavonski Brod.

OVLAŠTENE DRŽAVNE REVIZORICE:

Tatjana Kovačević, dipl. oec.

Ankica Bano, dipl. oec.